

Program adaptacyjny dla dzieci „Pora do Przedszkola” Publicznego Przedszkola w Gnojniku

Opracowała: mgr Bogumiła Pysno

Adaptacja to przystosowanie się jednostki lub grupy do funkcjonowania w zmienionym środowisku społecznym. Spośród wielu procesów adaptacyjnych, przez jakie przechodzi człowiek proces przystosowania się dziecka do przedszkola, jest niezwykle istotny w jego życiu. Bardzo ważne jest, by te pierwsze doświadczenia dziecka z przedszkolem przebiegały w atmosferze bezpieczeństwa, spokoju i łagodności. Często zdarza się, że osoby dorosłe bardziej przeżywają pójście dziecka do przedszkola niż ono same. Nasuwa się więc pytanie jak pomóc maluchom oraz ich rodzicom, aby przezwyciężyć te trudności. Najważniejszym czynnikiem jest, by nauczyciel zdobył ich zaufanie, by wszyscy wzajemnie dobrze się poznali. Adaptacja dziecka do przedszkola jest to sytuacja wzbudzająca silne emocje. Dziecko czuje się wyrwane z rodzinnego układu, który gwarantuje mu poczucie stabilności, bezpieczeństwa i rozumienie tego co się dzieje wokół niego. Z dnia na dzień zostaje wprowadzone w nieznanne środowisko: nowe otoczenie, przestrzeń, osoby, są konsekwencją tego, że dziecko nie jest w stanie kontrolować sytuacji i odczuwa ją jako zagrożenie. Dzieci na nowe sytuacje reagują: płaczem, wycofaniem, zaburzeniem funkcjonowania, które może prowadzić do lęku a nawet urazu. Dlatego też ważne jest by moment przekroczenia progu dom – przedszkole przebiegał najłagodniej w atmosferze bezpieczeństwa i otworzenia na potrzeby dziecka.

Każdy nauczyciel pracujący z dziećmi nowo przyjętymi do przedszkola powinien zdawać sobie sprawę z tego, że te pierwsze dni są dla dzieci naprawdę trudne. Warto wtedy zrezygnować z nadmiernej dyscypliny i przymusów, jak również pozostawić im dużo czasu na swobodną zabawę i proponować zajęcia, które akceptują. Trzeba, aby nauczyciel okazywał względem dzieci szczególną czułość, sympatię i często darzył je uśmiechem. Takie postępowanie na pewno przyniesie pozytywne efekty, a nagrodą będzie uśmiech małego przedszkolaka. Żeby proces adaptacyjny przebiegał sprawnie musi zaistnieć ścisła współpraca pomiędzy rodzicami a pracownikami przedszkola. Ich wspólny wysiłek ułatwi, dzieciom przystosowanie się do nowego środowiska w atmosferze bezpieczeństwa i otworzenia się na potrzeby dziecka.

Program adresowany jest do: rodziców dzieci przyjmowanych do przedszkola, pracowników placówki i nauczycieli podejmujących pracę w grupie dzieci nowoprzybyłych.

ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU

Cel główny programu:

- Stworzenie dzieciom warunków do łatwej adaptacji w przedszkolu w związku z realizacją Projektu „Moje Przedszkole –Mój Dom” oraz corocznej rekrutacji dzieci do przedszkola na nowy rok szkolny.
- Nawiązanie bliższych kontaktów między nauczycielkami a rodzicom;

Cele szczegółowe programu:

- Zapoznanie rodziców i dzieci ze zwyczajami i organizacją dnia w przedszkolu;
- Ułatwienie dzieciom przekroczenia progu przedszkola;
- Nawiązanie bliskiego, serdecznego kontaktu w relacjach: nauczyciel – dziecko, nauczyciel – rodzic;
- Obniżenie lęku rodziców przed oddaniem dziecka w nieznane warunki w ręce obcej i nieznanej osoby;
- Integracja rodziców z przedszkolem w celu ułatwienia dalszej współpracy;
- Pozyskanie informacji od rodziców na temat rozwoju dziecka, zachowania, upodobań, samodzielności.

SPOSÓB REALIZACJI:

Działania zmierzające do osiągnięcia celów są skierowane na rodziców i dzieci. Program został podzielony na kilka etapów i trwa od momentu zapisu dziecka do przedszkola do chwili rozpoczęcia uczęszczania. Etapy programu dotyczące naboru dzieci w związku z realizacją Projektu „Moje Przedszkole –Mój Dom” mają terminy związane z projektem i są przesunięte w czasie.

I. Wybór przedszkola

Promocja przedszkola w środowisku lokalnym:

- zachęcająca oferta edukacyjna placówki na stronie internetowej; folder przedszkola;
- rozwieszanie ogłoszeń ze wzmianką o naborze dzieci do przedszkola w danym roku szkolnym i pobieraniu wniosków;
- stworzenie optymalnych warunków do przyjęcia nowych dzieci.

II. Pierwsze spotkanie z przedszkolem (czas zapisów)

Zapisy dzieci do przedszkola – pobieranie wniosków;

1. rozmowy indywidualne z rodzicami i dziećmi;
2. zwiedzanie budynku przedszkolnego;
3. informacja wysłana pocztą i umieszczona na stronie internetowej o pierwszym zebraniu organizacyjnym.

III. Drugie spotkanie z przedszkolem (lipiec/sierpień)

Zebranie z rodzicami dzieci nowo przyjętych o charakterze edukacyjno – informacyjnym

- zapoznanie rodziców przez dyrektora z zasadami organizacji pracy przedszkola, Regulaminem przedszkola, Programem Adaptacyjnym i nauczycielami rozpoczynającymi pracę od nowego roku szkolnego w grupach dzieci nowoprzyjętych;
- wypełnienie przez rodziców ankiety „**Informacyjnej o dziecku**” (załącznik 4)

- wręczenie rodzicom ulotek z potrzebną wyprawką dla danej grupy; poznanie pakietu kart pracy
- przedstawienie harmonogramu dnia w przedszkolu;
- przedstawienie rodzicom filmiku o najmłodszych przedszkolakach.
- zainteresowani rodzice mają możliwość zapoznania się z: *kroniką przedszkolną, tablicą z dyplomami i wyróżnieniami dla przedszkola, kącikiem dla rodziców*;
- zaproszenie chętnych rodziców z dziećmi do odwiedzania przedszkola 29 i 30 sierpnia na „Dni otwarte” przedszkola z możliwością uczestniczenia w zabawach w sali oraz zabawach na placu zabaw;
- prezentacja:
 - Dobre rady dla rodziców** - *których dziecko pierwszy raz przekracza próg przedszkola (załącznik 1)*
 - **Co może pomóc dziecku**, - *aby przeżyło mniejszy stres w nowym środowisku przedszkolnym? (załącznik 2)*
 - Co do przedszkola** - *żeby dziecko czuło się bezpieczne i było samodzielne? (załącznik3)*

IV. Trzecie spotkanie z przedszkolem (m-c sierpień)

Udział rodziców i dzieci w „Dniach otwartych przedszkola”

- W tym czasie dzieci w towarzystwie rodziców i nauczycielek przebijają się w szatni, poznają sale zabaw i łazienkę, a także inne sale i pomieszczenia przedszkola. Podczas zabaw na powietrzu poznają ogród przedszkolny;
- Nawiązanie bliższego kontaktu zarówno z dziećmi jak i ich rodzicami ;
- Poznanie kolegów w grupie;
- Uczestniczenie w pierwszych wspólnych zabawach z kolegami, i z rodzicami - rysowanie, lepienie z plasteliny, budowanie z klocków, bawienie się w kąciku lalek, sklepiku itd.;
- Pierwsze uczestniczenie w przedszkolu we wspólnym posiłku na jadalni;
- Zabawy w ogrodzie przedszkolnym i w Sali rekreacyjnej na wybranym sprzęcie;
- Poznanie rodziców w działaniu i zabawie z własnym dzieckiem *co daje wspaniałą okazję do obserwacji rodziny dziecka i panujących w niej stosunkach*;
- Możliwość pozostawienia dziecka pod opieką nauczycielek na krótki czas w zależności od samodzielności dziecka;

IV. Drugi dzień adaptacyjny (m-c sierpień)

Proponujemy rodzicom następujące możliwości złagodzenia progę przedszkolnego:

- Wspólne zabawy integracyjne;
- Zabawy dowolne dzieci.
- Zwiedzanie przedszkola.
- Przynoszenie przez dzieci własnych zabawek, przytulane itp., ;
- Wypełnienie „**Ankiety informacyjnej o dziecku**” (załącznik 4) - w celu ukazania samodzielności ich dziecka w przedszkolu;

VI. Ewaluacja Programu Adaptacyjnego

Ankieta dla rodziców przeprowadzona na przełomie października - listopada „**Przedszkole mojego dziecka**” (załącznik 5) - w celu ukazania samopoczucia ich dziecka w przedszkolu;

Korzyści dla dzieci, rodziców i nauczycieli wynikające z wprowadzenia programu:

- dzieci i rodzice mają możliwość zapoznania się z nowym otoczeniem jakim jest

przedszkole, do którego zapisali swoje dziecko;

- dzieci i rodzice oraz nauczyciele grup mają możliwość wzajemnego poznania się, nawiązania serdecznego kontaktu;
- dzieci i rodzice mają możliwość zapoznania się z organizacją pracy tego przedszkola, formami i metodami pracy;
- mogą uczestniczyć w zabawach ze swoim dzieckiem w sali i na placu przedszkolnym;
- rodzice uzyskują fachową pomoc w przezwyciężaniu trudnego okresu jakim jest adaptacja ich dziecka do przedszkola;
- dyrektor i nauczycielki mają możliwość rozpoznania potrzeb i oczekiwań przyszłych klientów poprzez wywiady i ankietowanie;

Załącznik 1

DOBRE RADY DLA RODZICÓW - *których dziecko pierwszy raz przekracza próg przedszkola*

1. Kompletuj wyprawkę wspólnie z dzieckiem i ciesz się, że będzie korzystać z niej w przedszkolu.
2. Pomóż dziecku rozebrać się w szatni.
3. Nie przeciągaj pożegnania w sali, pocałuj je i wyjdź, nie okazuj zdenerwowania.
4. Nie zabieraj dziecka do domu, kiedy płacze przy rozstaniu; jeśli zrobisz to, choć raz, będzie wiedziało, że łzami można wszystko wymusić.
5. Nie obiecuj; jeśli pójdziesz do przedszkola to coś dostaniesz; kiedy będziesz odbierać dziecko, możesz dać mu małeńki prezent, ale nie może być to forma przekupywania.
6. Nie wymuszaj na dziecku, żeby zaraz po przyjeździe do domu opowiedziało, co wydarzyło się w przedszkolu, to powoduje niepotrzebny stres.
7. Jeśli dziecko przy pożegnaniu płacze, postaraj się żeby przez kilka dni odprowadzał je do przedszkola tato, rozstania z tatą są mniej bolesne.
8. Pamiętaj: żegnaj i witaj swoje dziecko zawsze uśmiechem!

Załącznik 2

CO MOŻE POMÓC DZIECKU, - aby przeżyło mniejszy stres w nowym środowisku przedszkolnym?

- wcześniejsze przyzwyczajanie dziecka do przebywania w nowym miejscu pod opieką osób trzecich, kontaktowanie dziecka z rówieśnikami, np. na placu zabaw,
- uczenie dziecka poprzez zabawę czynności związanych z samoobsługą,
- informowanie dziecka o tym, że czas w przedszkolu będzie spędzał w towarzystwie innych dzieci, bez rodziców,
- ważne jest, aby rodzice podczas rozstania z dzieckiem byli spokojni (dziecko wyczuwa niepokój dorosłych),
- zabawy z dzieckiem „w przedszkole”, przedstawianie jego realnych zalet, m.in. obecność rówieśników, wielość zabawek,
- akceptacja płaczu dziecka przez rodziców - naturalnej, zdrowej reakcji na nową sytuację (nie należy dziecka zawstydząć) - duża labilność uczuć dziecka powoduje, że za chwilę jest wesołe i świetnie się bawi,
- wcześniejsze poznanie przedszkola - spacer w kierunku placówki, krótkie wizyty w ogrodzie przedszkolnym.

Załącznik 3

Wyprawka Przedszkolaka (dzieci 5,6-letnie)

1. Blok rysunkowy: biały i kolorowy.
2. Blok techniczny: biały i kolorowy.
3. Teczka na rysunki.
4. Zeszyt do rysowania czysty, malowanka.
5. Kredki woskowe, ołówkowe, 2 ołówki, strugaczka.
6. Papier kolorowy, klej, nożyczki.
7. Farby plakatowe, akwarelowe, pędzle (cienki, gruby).
8. Plastelina.
9. Strój gimnastyczny we woreczku.
10. Pantofle we woreczku.
11. Dwa ręczniki papierowe na półrocze.

Wyprawka Przedszkolaka (dzieci 3,4-letnie)

1. Blok rysunkowy: biały i kolorowy.
2. Blok techniczny: biały i kolorowy.
3. Teczka na rysunki.
4. Zeszyt do rysowania czysty, malowanka.
5. Kredki woskowe, ołówkowe, 2 ołówki, strugaczka.
6. Papier kolorowy, klej, nożyczki.
7. Farby plakatowe, akwarelowe, pędzle (cienki, gruby).
8. Plastelina.
9. Teczka „walizkowa”.
10. Pantofle we woreczku.
11. Dwa ręczniki papierowe na półrocze.

ANKIETA INFORMACYJNA O DZIECKU. (załącznik 4)

Imię i nazwisko dziecka:.....

INFORMACJE O DZIECKU:

1. Samodzielność. Proszę zaznaczyć te stwierdzenia, które charakteryzują Państwa dziecko:

- Potrafi samo się ubrać.
- Ubiera się z niewielką pomocą osób dorosłych.
- Wymaga pomocy przy ubieraniu.
- Samo radzi sobie z jedzeniem.
- Wymaga niewielkiej pomocy przy jedzeniu.
- Trzeba je karmić.
- Pamięta o potrzebach fizjologicznych i radzi sobie samo.
- Zgłasza swoje potrzeby, ale wymaga pomocy przy pójściu do toalety.
- Trzeba je pilnować, bo zapomina o zgłaszaniu potrzeb fizjologicznych.
- inne uwagi dotyczące samodzielności dziecka:

.....
.....

2. Jedzenie: Proszę zaznaczyć te stwierdzenia, które charakteryzują Państwa dziecko:

- Praktycznie je wszystko, nie ma specjalnych upodobań.
- Jest wiele potraw, których dziecko nie lubi i nie chce jeść, wśród nich:

.....

- Jest po prostu niejadkiem.
- Dziecko ma specjalne potrzeby związane z żywieniem. Jakież?

.....

- Jest alergikiem uczulonym na:

.....

3. Inne informacje o dziecku.

Uprzejmie proszę o przekazanie tych informacji o dziecku, które uznacie Państwo za ważne:

.....
.....

4. Ulubione zabawki mojego dziecka

.....
.....

5. Moje dziecko lubi bawić się w:

.....
.....

6. Ulubiony rodzaj książek mojego dziecka to:

.....
.....

7. Moje dziecko ma szczególne zaciekawienia, zainteresowania, są nimi:

.....
.....

OCZEKIWANIA RODZICÓW:

.....

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

Ankieta dla rodziców „**PRZEDSZKOLE MOJEGO DZIECKA**” (Załącznik 5)

Prosimy znakiem „x” zaznaczyć wybraną odpowiedź.

1. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z przedszkola, do którego uczęszcza dziecko?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

2. Czy Pana(i) dziecko chętnie uczęszcza do przedszkola?

- tak
- nie
- raczej tak
- raczej nie

3. Czy Pana(i) dziecko miało trudności z adaptacją w przedszkolu?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

4. Czy Pana(i) zdaniem przedszkole pomaga dzieciom w adaptacji do przedszkola?

- tak
- nie
- tylko niektórzy pracownicy

5. Czy ma Pan(i) zaufanie do nauczycielek opiekujących się dzieckiem?

- tak
- nie
- trudno powiedzieć

6. Jak ocenia Pan(i) sposób przekazywania informacji w sprawach dotyczących pobytu dziecka

w przedszkolu?

- informacja jest rzetelna i wyczerpująca
- najczęściej dowiaduję się jedynie o niedociągnięciach w postępowaniu mojego dziecka
- praktycznie nie jestem informowany o zachowaniu mojego dziecka
- jest jeszcze inaczej: jak?

.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.